

CAPUT V.

De Jure Civili seu privato, non cessibili.

§. I.

DE Civilibus Causis acturi hoc capite, ordinem hunc habebimus, ut initium faciamus ab iis, quæ ob personalitatem & privilegium in cessionem non veniunt, deinde vero ad Jus Reale, & denique ad Contractus descendamus. *Opera officiales quomodo cedantur?*

runt primo *Opera Officiales*, quas servi in manumissionibus promittere Patrono suo tenentur, non enim debentur nisi promissæ. *L. 2. & passim. ff. de Operis libert.* Hinc statim dici posse videtur, operas has cessibiles esse, quia ex obligatione quæsitæ. Verius tamen est, ut distingvamus operas fabriles seu artificiales ab officialibus; hæ in officio personæ consistunt, & ad personam referuntur, ut adesse, comitari, omnemque civilitatem exhibere, *L. 19. 20. & 38. ff. de Operis libert.* & propterea, quia reverentiam certæ personæ debitam respiciunt, variationem & cessionem non admittunt, *L. 9. ff. de tit.* Tiracquell. *d. loc. §. 26. Gl. 1. n. 51.* Lenz. *d. Tr. cap. 20. m. 4. n. 4.* Olea *de Cess. tit. 3. qu. 5. n. 2.* Præterea etiam, quia ad heredes non transeunt, *per L. 6. ff. d. t. cedi non poterunt.* Fabriles vero quod attinet, aliter adhuc est sentiendum, nam cum per manuarios labores expediuntur, & quasi in præstatione pecuniæ consistant, ut & ad heredes transmittantur, *per d. L. 6. ff. nihil obstat, quo minus in quemcunque licite alienari, & sic etiam cedi queant, add. Olea d. Tr. tit. 3. qu. 6. n. 11.* Dn. Brunnem. *de Cess. C. 4. n. 24.* Idem applicabis ad operas rusticorum, secundum distinctionem fabrilium & officialium: quæ tamen cum universitate seu territorio transibunt utrinque.

Jus eligendi & optionis an sit cessibile?

§ II. Cessibile porro non est jus eligendi & optionis certis personis specialiter competens, *L. 76. ff. de V. O. Tiraquell. de Retr. §. 26. Gl. 1. n. 76. Brunnem. de Cess. C. 4. n. 41. quamvis per cit. L. 76. jus eligendi ad heredes transmittatur. add. §. optionis J. de legat. Lenz. de Cess. c. 19. M. 2. n. 11. quo argumento motus, discessum a nobis facit Olea d. Tr. tit. 3. qu. 8. n. 5. Sed cogitandum est, regulam illam rationis, & infallibilis notæ loco non esse debere, præsertim si affirmative sit concepta, (negativa enim adhuc latius patet) sed tantum indicis loco haberi, & officium suum facere, si nullæ aliæ in contrarium militent leges vel rationes. Quod autem hoc casu transmissio detur, id non solum est ex speciali legis privilegio, §. 23. *J. de Legat.* sed ex juris aliqua necessitate, ne contra legem 13. *C. de Contrah. Stip.* obligatio per mortem extingvatur, quæ tamen debet esse perpetua. Inde est, quod Dd. statuunt,*

Privilegium uxoris de Jure Sax.

facilius dari transmissionem, quam cessionem. Eodem modo cedi non potest optionis privilegium, quod habet uxor post obitum mariti, ut possit vel dotem illatam, vel certam ex bonis mariti portionem petere, *Lenz. cap. 20. membr. 3. num. 4. Carpzov. part. 3. C. 20. def. 27. personæ enim non rei concessum hoc est privilegium.*

Jus optionis fratri competens.

Moribus Sax. aliud adhuc obtinet jus optionis sc. inter duos fratres, quorum major dividit hereditatem, minor vero eligit, vulgo die *Kühe = Berechtigkeît. Land = Recht. L. 3. art. 29. Const. Elect. Sax. 15. p. 3.* Hoc jus, cum ætatis ratione competat, & ob id personalissimum sit, neque ad heredes transmittatur, sicut in d. Constitut. sancitum reperitur, cessibile quoque non erit, per regulam supra allegatam. vid. *Lenz. c. 20. m. 3. n. 5. seqq. Brunnem. cap. 4. n. 41. Idem de jure declarandi sentit Lenz. d. c. 20. m. 4. n. 10. Tiraquell. d. Gl. 1. num. 77.*

Juramenti præstatio an fieri possit per

§ III. Ad personalissima referri debere videntur juramenti præstatio c. veritatis 14. ubi *Hosliensis. X. de jurej.* quibus quis sub jactura æternæ salutis veritatem confiteri habet necessum. Duplicem inde formare licet quæstionem; primo an possint præstari

præstari per procuratorem? & deinde an cessa actione principali, juramentum adjunctum etiam cessum esse dicatur, ita ut ^{procuratorem?} juramentum actori delatum, a cessionario, puta coherede præstari possit? Quoad hunc ultimum casum Doctores pro & contra allegat, & deinde controversiam distinctione dirimit Dn. Brunnem. *de Cess. cap. 4. n. 90. seqq.* ubi quia plenius rem tractat, nos hic super sedemus, & recurrimus ad primam quæstionem de procuratore conceptam, an sc. jurandi facultas Procuratori committi possit, ut in principalis animam juret? Negandum id videbatur ob rationem, quod illi, qui meliorem rei notitiam habent, præstent etiam juramentum, & ne detur occasio cavillandi & calumniandi: sunt enim in ea quandoque persuasione homines, rudes præsertim, ut per alterius juramentum conscientiam suam affici posse vix credant: nec tam facile ad jurandum & litigandum prosiliunt, quibus necessitas in persona jurandi incumbit: jure tamen Canonico procurator in mandantis animam præstat juramentum calumniæ *per c. 3. de jurament. Calumn. & c. f. de jurej. in 6to.* Jure Civili generaliter posse dici videtur, procuratorem speciale mandatum habentem admitti debere, *per L. 9. §. 6. L. f. §. sed & si de jurejur. Setser. de jurament. cap. 14. Carpz. Tit. XI. art. 2. §. 3. num. 24. Brunnem. Process. Civ. C. 23. num. 21. Struv. Synt. Ex. 17. tb. 17.* Discussit hanc materiam, atque oppugnavit speciali Dissertatione *de jurejurando in alterius animam*, Justus Oldecop. cujus sententia recepta est jure Sax. ubi procuratorem non admitti constat, licet speciale mandatum habeat. *Land: Recht. L. 1. art. 46. verb. Wo es aber &c.* rationes prohibendi ulterius examinat *Carpzov. d. l. n. 27. seqq.* Inde nec pro pupillo admittitur tutor, sed differendum est juramentum ad tempus pubertatis. *Carpz. d. l. §. 4. n. 38. seqq.* & ex eo Brunnem. *Proc. Civ. cap. 23. §. 21.* quod tamen ad juramentum calumniæ non est trahendum, nec actus ad pubertatem usque differendus. *Carpz. Tit. 12. A. 1. n. 38. seqq.* In causis universitatum, non Syndici, sed seniores, qui præsumuntur optimam habere notitiam, jurare debent, *Carpz. d. l. tit. 11.*

A. 2. n. 47. seqq. cessat autem prohibitio in juramento, quo probantur litis expensæ, cum earum præter Syndicos, nemo meliorem notitiam habere queat. *Carpz. T. 24. a. 3. num. 17. & 18. seqq.*

*Restitutio
in inte-
grum quo-
modo in
cessionem
veniat?*

§. IV. Beneficium Restitutionis in integrum minoribus competens personale quoque videri poterat, cum ob læsionem ex imbecillitate judicii detur; pro mere tali vero non est habendum, quia non tam atas, quam læsio interveniens locum ei facit, *L. 44. ff. de Minor.* quod ulterius inde præsumitur, quia hoc beneficium transmittitur ad heredes, *L. 18. §. f. ff. d. tit.* Hinc concludendum puto, hanc in integrum restitutionem transire etiam in extraneum per cessionem, ut apparet *ex L. 24. ff. de Minor. L. 25. de administrat. tut. L. 20. §. 1. fin. de Tutel. & ration. distrab.* *Tiraquell. §. 26. Gl. n. 13.* *Sfortia Oddus de Restitut. p. 1. qv. 49. n. 22.* *Lenz. c. 17. n. 13. seqq.* *dn. Brunnem. de Cess. c. 4. n. 71. ubi num. seq. 72.* bene monet, videndum esse, an principalis actio cedi possit: quo jure enim censetur subjectum, eodem censebitur etiam adjunctum. Aliud vero erit dicendum de beneficio Restitutionis in integrum absque actione principali, quia hæc invicem separari nequeunt, ut si quis jus venditi non cedat, cedere tamen velit Restitutionem, quæ minori læso ex venditione competeat. *Brunn. d. l.*

An separatum Benef. Restit. ab actione?

*Vindicta
privata
cessibilis
non est.*

§. V. Descendimus ad vindictam privatam, quæ alicui ex legum permissione competit, regulariter enim prohibita est non tantum jure Civili, *L. 167. ff. de R. J. L. extat. 13. ff. quod Metus causa L. si quis in tantum 7. C. unde vi.* sed & imperii Constitutionibus privatae diffidationes, die *Selbst-Berichte* sub gravissimis poenis sunt interdictæ, *vid. Königlich-er Land-Friede zu Worms Anno 1495.* Aliqua nihilominus vestigia privatae vindictæ hinc inde in jure nostro apparent, quæ tamen ita comparata sunt, ut quoniam propter læsionem alicui illatam vel cominus imminuentem, propulsatio & vindicta privata & propria conceditur, ex aliqua dispensatione, contra communis Juris regulas, ultra personam læsam non extendantur, neque ita cessionem admittant. *L. 1. pr. ff. de offic. ejus cui mandat. est Idich. Tiraquell. de*

Retr.

Retr. §. 26. Gl. 1. num. 65. Lenz. d. Tr. cap. 19. m. 3. num. 6. & cap. 20. m. 6. num. 13. Alph. de Olea d. Tr. de Fur. Cess. Tit. 3. miscell. num. 3.
 Quod adeo pro vero habent Dd. ut Regulam sequentem inde *Regula.*
 forment, illamque in talibus causis fundamenti loco habeant:
 Quæ. per modum vindictæ alicui permittuntur, neutiquam
 ad alterum extendi & cedi possunt. Bene tamen hoc casu di-
 scernere debemus injuriæ propulsationem, ab ipsa vindicta stri-
 cte accepta, quæ odiosa est, & potius restringenda, quam dila-
 tanda.

§. VI. Firmabimus nunc regulam per exempla quædam: *Allegata*
 Sic maritus, qui adulterum in præsentem adulterio deprehendit, *Regula*
 licite quidem occidit, *l. 24. & 25. ff. de Adult.* idque ob justam in- *probatur*
 dignationem, calorem iracundiæ atque impetum, quo in vin- *per Ex-*
 dictam ruit: Sed non poterit subornare alium, cui hanc juris *empla*
 licentiam cedat, ut ille homicidium istud committat; extra hunc *Mariti*
 casum enim talis actus est prohibitus & videbitur quis eo modo
 non tam ex iracundiæ furore, cui quidem leges ignoscunt,
 quam ut animum vindictæ cupidum saltem expleat, man-
 dasse, quod ferendum haud est. Ob stare quidem videtur *d. l.*
25. §. 5. ff. de Adult. ubi habetur, quod comites secum ducere
 possit maritus: Sed intelligendum est id fieri debere non ad
 occidendum, sed ad testificandum, deprehensum reum in ad-
 ulterio. Eodem modo se res habet in patre, cui filiam cum *& Patris.*
 adultero simul interficere permissum est *in L. 23. ff. eod.* quod
 caute a legibus introductum, ut pater ab occisione adulteri eo
 citius deterreatur: non enim sine conscientia scrupulo tale quid
 committere potest, quia sola juris indulgentia, actum non sta-
 tim licitum, sed tantum impunitum facit. Si itaque nec ipse,
 qui maximopere læsus & injuria affectus est, salva conscientia
 occidere adulterum potest, multo minus ex cessione & manda-
 to, quod in re turpi locum plane non invenit, extraneus id im-
 pune perficere poterit. Principaliter autem hic quæstio de
 mandatario, non de mandante, cui LL. pariter in proprio, quam
 in mandato homicidio hoc casu ignoscent, quod non male de-
 duci

duci potest *ex L. Grachus 4. C. ad L. Jul. de Adult.* ubi pater filiis suis adulteri internecionem non solum cedit & mandat, sed & mandatum impune perficitur a mandatariis, ob rationem, quia filii pari injuria cum patre afficiuntur ob unitatem personæ. Alia præterea excusatio tribuitur hoc casu filiis, ob paritionem, quam mandatum præcessisse necessum est. De nuda defensione & injuriæ propulsatione paulo aliter erit sentiendum, ob favorem sc. defensionis, quæ naturalis juris esse perhibetur. Huc pertinent obligationes in defensione consistentes, ut Vasallorum, Dominorum, Patronorum &c. *add. L. 1. C. Unde vi. L. 3. §. 10. 11. & passim. ff. de vi & vi.* ubi pro deijciendo violento invasore procurator & mandatarius, sicque etiam cessionarius, licite interveniunt. Cæterum, quod de causis privatorum hætenus dictum fuit, fortè inter Principes locum non inveniet, qui communem judicem nullum agnoscunt, nec propria manu injuriam ulcisci commode queunt.

*Retorsio
injuria-
rum, an
cedi possit?*

§. VII. Privatæ vindictæ species esse quoque poterit injuriarum retorsio, quæ, num salva conscientia adhiberi queat, disputare jam non vacat. Nobis in præsentiarum sufficere potest, in universo fere imperio, speciatim in Saxonia illam esse approbatam. Num autem per procuratorem fieri possit, hic trademus. Certum est jure Civili in causis injuriarum, si criminaliter agatur, procuratorem non admitti, exceptis tantum personis illustribus, *L. f. C. de Injur.* Et quamvis hodie, præsertim in Saxonia, ex consuetudine generali in causis injuriarum admittantur procuratores ob cessantes rationes civiles subscriptionis sc. & ferendæ sententiæ in procuratorem: (modo exceperis injurias atrocissimas, quæ v. c. fustigationem merentur, vid. *Carpz. qu. 95. n. 57.*) dubium tamen adhuc est, an a procuratoris constitutione ad retorsionem hoc casu argumentari liceat; a publico scil. ad privatum remedium. Retorsio, quod dictum, constituit privatæ vindictæ speciem; inde quia vindicta regulariter est prohibita, non male quoque affirmaveris, procuratoris constitutionem, ne dicam de cessionario, cessare

cessare hic debere. Deinde aliam adhuc conficiunt regulam Dd. quod, qui non potest injuriam agere, etiam non possit retorquere, *arg. l. 2. ff. de injur.* ubi uxori propterea denegatur retorsio, quia defensio seu actio injuriarum ratione mariti ipsi non competit, actionem injuriarum autem cedi non posse, probabimus infra *Cap. fin.* Accedit, quod injuriarum etiam teneatur ille, qui injuriam ab alio auditam profert, nec eum excusat veritas convitii nec laudatio auctoris, Berlich. *P. 5. concl. 65. num. 51.* Inde etiam esse puto, quod mandatarii &c. retorsionem insinuaturi, male quandoque excipiantur ab illo, cui fit insinuatio: Quamvis enim retorsio moribus probata sit, illud tamen ratione injuriam passi procedit, non ratione tertii, qui ministerium retorsionis in se recipit.

§. VIII. Ad Jura personalia referimus Jus Retractus, quod alias etiam vocatur Jus Linearium, Congruum, Protimiseos, Præsentationis, Oblationis &c. Germ. *der Vorkauff/ Nähergeltung/ Einstandes Gerechtigkeit* / *re.* quamvis a Dd. hæc communiter confundantur. Competit autem Retractus Gentilitius propter consanguinitatem, quapropter neque in remotiorem agnatum, multo minus in extraneum cedi posse, ad unum omnes consentiunt. Tiraquell. *de Retract. lignag. Gl. 1. §. 26. n. 1.* Tusch. *lit. 1. concl. 583. n. 27. seqq.* Reinking. *de Retr. qu. 2. concl. 2. n. 522. seqq.* Joh. a Sande *d. l. cap. 5. n. 28.* Lenz. *C. 20. m. 10. n. 12.* Carpz. *P. 2. C. 31. def. 19.* Brunnem. *C. 4. n. 32.* Ratio est, ne bona avita immobilia exeant e familia, sed ut antiquæ hereditates & patrimonia conserventur. Extendunt hoc ulterius Dd. quod nec cum ipsa universitate bonorum transeat. Tiraquell. *d. l. n. 40.* quia personalissimum est hujus juris fundamentum, *conf. l. jus agnationis 34. ff. de Pact. l. Jura sanguinis 8. ff. de R. J.* Non valere autem hoc casu dicitur cessio ratione cessionarii, non ratione cedentis, quippe qui Juri Retractus tacite renunciassetur, ut inde proximi consanguinei post eum admittantur. Tiraquell. *d. l. num. 32.*

§. IX. De Retractus conventionali non una omnium est Retractus

*Conven-
tionalis.*

sententia. Negativam approbare videntur Barbofa *Axiom. L. 3. c. 16. ax. 5.* Tiraquell. *de Retr. §. 26. Gl. 3. n. 45.* Menoch. *consil. 623.* & alii, quos pro parte cum affirmantium sententia conciliare studet Dn. Brunnem. *de Cess. Cap. 4. num. 34. seqq.* Placet autem, Jus Retractus conventionale in quemvis extraneum cedi posse, ex regula generali: quod omne jus ex contractu quæsitum sit cessibile & alienabile. Hinc est, quod ad quosvis heredes etiam transmittatur. Nobiscum consentiunt Tusch. *lit. C. cont. 212. num. 29.* Joseph. Ludov. *Decis. Perus. 23. n. 29.* Mantica *de Tacit. & ambig. convent. L. 4. tit. 32. n. 13.* Covarruy. *variar. Resolut. n. 2. 5. Mesa Resolut. L. 1. c. 21. num. 20.* Sande *de Cess. c. 5. num. 29.* Berlich. *Part. 2. concl. 39. n. 52.* Lenz. *c. 15. Carpz. P. 2. C. 32. def. 20.* Dn. Præses *de Success. Dissert. 6. c. 2. §. 6.* Rationem ulterius suppeditat, quod talis retractus non detur familiæ, nec personarum intuitu: itaque tamdiu valere debet ejusdem cessio, donec expressa afferatur exceptio. Non tamen negabimus, posse per pactum jus istud etiam familiæ constitui. Aliam adhuc subesse puto differentiam inter Retractus Gentilitium & Conventionalem, quod in illo intra certum tempus rem venditam & traditam revocare liceat, secus atque in hoc, ubi quis tantum præfertur, si res adhuc est integra, traditam vero non revocat, quia ex traditione jus reale transfertur, a quo personale, seu quod ex pacto fluit, semper vincitur, neque enim taliter retrahendi plus juris ad rem retrahendam competere potest, quam ipsi emtori.

Jus Congruum an cedi possit?

§. X. Retractus species porro habetur Jus Congruum, quod ita dictum putant ex verbo initiali, *L. congruit 4. C. de Locat. pred. civil.* Germ. das Gespielde / & competit non principaliter personæ, sed rei, ut inde absque re in alterum transire non possit. Tiraquell. *de Retract. §. 26. Gl. 1. num. 39.* Brunnem. *de Cess. C. 4. n. 37.* qui enim rem non habet, frustra queritur de jure ex re competente. Verum enim vero, non putandum est, ex sola vicinitate jus istud fluere, quod nullam præberet juris rationem sufficientem; sed potius ex vicinitate, cum se-
para-

paratione & divisione prædiorum conjuncta, quæ divisio ratione tributorum molesta esse solet magistratui & possessoribus: Hinc utilissimam hanc æstimare debemus consolidationis rationem, qua tributa, census, servitia &c. inter plures partita reduniuntur, & jugera plura ad unius mansi corpus spectantia iterum congregantur: quam rationem inter alias solide tradit Magnif. Dn. Cancellar. Ahasv. Fritsch. Patronus omni observantiæ cultu æternum devenerandus, *Tr. de Jure Congruui cap. 5. §. 2. n. 6. seqq.* Huc facit, quod distractio prædiorum plurium locorum constitutionibus prohibita invenitur, quarum aliquot, in specie Schwarzburgicam recenset laudatus Dn. Fritschius *d. tr. c. 4. per tot* Quod hætenus dictum fuit de singulis, applicemus ad Universitatem & dicamus, quod cuique de civitate &c. detur licentia retrahendi prædium, intra civitatem alienatum. Quibusdam in locis sub certo modo & pœna, alienatio extra civitatem prohibetur, quia ex tali venditione facile jurium confusio & litium materia enasci potest, Dn. Fritsch. *d. cap. f.* ubi itidem quasdam provinciales Ordinationes allegat.

§. XI. Jus Protimiseos, quod competit domino directo in re emphyteuticaria, *L. f. C. de Jure Emphyteut.* ulterius dispicientes, valde invicem contradicentes, deprehendimus Doctores. Qui cessionem domino non concedunt, pro ratione habent, quod personale sit istud jus, & osibus domini inhæreat, Sande *de Cession. c. 5. n. 33.* ubi Guid. Papæ *dec. 411.* de praxi testantem allegat. Lenz. *C. 20. m. 11. n. 4. Olea tit. 1. qu. 2. n. 21. seqq.* huc etiam conducere videtur, quod Retractus sit consuetudinarius, *arg. L. 14. C. de contrah. emt.* & propterea stricte interpretandus. Sed hæc nondum sufficiunt, ut illis assentiamur, nam omnis obligatio ex contractu personalis est, & osibus acquirentis inhæret: optimo tamen jure cedi potest, quod paulo superius dedimis probatum. Videamus autem, quod jure competat Domino jus prælationis? & dicendum, quod non alio quam allodii titulo, ita tamen, ut intuitu do-

Retractus Territorialis.

Jus Protimiseos domino directo competens.

minii directi penes dominum resideat. Inde breviter ita inferre licet: Cuicumque competit dominium directum, in re emphyteuticaria, eidem etiam competit jus protimiseos; dominium directum autem, quod allodiali titulo possidetur, pro lubitu alienari & cedi potest, Struv. *Synt. Jur. Feud. Cap. 2. tit. 10. n. 3.* Ergo etiam Jus Protimiseos, si conjunctim cum ipso domino (non si separatim) tradatur, cessionem omnino admittit. Et ita dissentientes maximam partem exaudiendos esse reor, quod & ipse Olea, qui admodum operosus hac in re est, videtur probare, *d. T. 3. qu. 2. n. 39. seqq.* Ulteriore controverſiæ explanationem qui desiderat, videat Dn. Brunnem. *de Cess. Cap. 4. n. 29. seqq.* Istud non raro contingit, ut aliquid, quod per se cessibile non est, transeat cum universitate, vel cum re annexa. Exemplum supra habuimus de Jure Patronatus, & plura occurrunt *hoc Cap.* in materia cautionum, restitutionum &c.

*Jus Braxandi
an cedi
queat?*

§. XII. De Jure Braxandi liceat adhuc exemplum adducere, antequam ad reliqua progrediamur. Competit autem illud vel ex Statuto cujusvis loci, vel ex privilegio speciali: Quando ex Statuto jus braxandi competit, nihil certi definire licet, ob varietatem Statutorum: Solet tamen ut plurimum annexum esse prædiis civitatum, v. c. domibus, vel etiam certæ quantitati bonorum, quod rationem eam habet, ut qui fert onera patrimonialia, commoda etiam inde sentiat præ reliquis. Quo casu cessio hujus juris absque prædio, cui est annexum, non procedet, quamvis exercitium braxandi in contractum omnino veniat, modo illi concedatur, qui est ex collegio zythopeptarum. Quod si autem quis jus braxandi cedere velit illi, qui sufficientibus prædiis in eadem civitate instructus esset, itidem dicendum, non valere, nisi accedat magistratus consensus, ad id, ut cognoscat, an emtor sufficienter possessionatus sit, & commode uti illo jure queat. Si vero jus braxandi ex privilegio competit, regulariter cessionem non admittit, sicut nec ipsum privilegium. Contrarium tamen in clero tenet Dn. Schilter. *Inst. J. Can. L. 1.*

T. 18. §. 13. nihil interesse existimans, ipse hac commoditate utatur, an pro certæ cerevisiæ summa jus suum alteri cedat. Opus tamen erit, ut distingvamus, an jus braxandi definite alicui competat, ita scil. ut certa quantitas cerevisiæ quotannis coquendæ ipsi permittatur, an vero indefinite (ad usum tamen familiæ restrictive) concedatur; illo casu Schilteri sententia locum habebit, quia fisci, ratione collectæ cerevisiariæ nihil interest, an hic vel alius isto jure utatur. Carpzov. L. 1. def. Eccles. 146. seqq. Hoc vero, si jus braxandi indefinite ad certam familiam restrictum, quod communiter clericis est permissum, daß sie dürfen ihren Tisch = Trunck brauen. vid. Ordin. Eccl. Sax. tit. von Immunitatibus und Freyheit der Kirchen = Diener fol. 95. s. So wollen wir auch. cedi non poterit; alius enim plus, alius minus cum familia sua consumit, ut ita facile fraus fisco fieri posset.

§. XIII. Pergimus ad Juris in re species, ubi primo occurrunt Servitutes personales, Ususfructus, Usus & Habitatio: Quæ ^{Ususfructus} ^{et us an sit} ^{cessibilis?} jura cum sint personalia & intuitu certæ personæ competentia, facile quis advertet, personam egredi non debere. Distinctim procedemus, de Usufructu primum dicendo. Hic ad heredes non transmittitur, sed cum persona extinguitur, L. 3. §. fin. ff. quib. mod. ususfr. amitt. Ex quo denegari cessionem in extraneum evincit regula nostra Cap. I. tradita. Nam & cessionarius plus juris habere nequit, quam ipse cedens, August. Barbof. L. 3. c. 16. ax. 2. & eadem exceptiones ipsi obstant, Christinaus Vol. 2. decis. 110. num. 11. Brunnem. consil. 116. n. 28. & huc usque omnibus doctoribus bene convenit. Obstare videtur L. 8. §. 2. ff. de pericul. & commod. §. 1. de Usu. ubi vendi dicitur ususfructus: regulam autem dedimus, ut, quæ possunt alienari, possint etiam cedi. Resp. duplicem esse ejus legis acceptionem: vel enim dominus alteri constituit jus ususfr. in re sua, quod libere undique fieri potest, sed hæc acceptio huc non quadrat: vel usufructuarius vendit jus ususfructus. Quo ultimo casu venditionis vocabulum sumitur late, quantum scil. ad commoditatem utendi, non vero quoad jus ipsum: & ita intelligi debet Carpz.

P. 2. *decif. 138. num. 12.* impropriari enim debent verba (modo plenarie non abdicaverit) jus usufructus concedentis, quo scilicet actus magis valeat, quam pereat vid. *Brunnem. de Cess. cap. 4. n. 61.* Quamvis alii ad subtilitates juris hoc referant, quod usufructus possit legari, donari, vendi, & tamen non cedi. *Ziegl. ad Lancelott. L. 2. tit. 26. §. 17.* Hoc certum est, usumfructum ita alienatum ultra vitam concedentis non durare, *L. 3. §. f. quib. mod. usufr. fin. resolutio enim jure dantis, resolvitur jus accipientis, L. 31. ff. de pignor.*

Post cessionem ad quem pertineat usufr. §. XIV. Magna deinde oritur disceptatio inter Doctores, *ex §. 3. f. de Usufr. verb. cedendo extraneo nihil agitur &c.* quæ verba varie detorquent interpretes, & explicant dupliciter, vel quod usufructus cum proprietate consolidetur, vel quod remaneat penes cedentem. Quæ ultima sententia fere communis est, quod testatur *Lenz. cap. 14. m. 5. num. 9. seqq. Sande de Cess. cap. 5. num. 35.* ubi injustissimam putat illam sententiam, quæ cedentem jure suo privat: utpote qui non viderit, quæ hoc statuatur, legem, nec *ex d. §. 3. id erui posse.* Verum id clare satis patet *ex L. 66. ff. de Jure dot. add. Franzk. ad d. §. 3. num. 15.* Cessionem tamen hoc casu pro plenaria abdicacione accipere debemus, quæ facta, cessionarius illum acquirere nequit, hinc quia non redit ad cedentem, necessum est, usumfructum consolidari. Simile exemplum habetur in feudo absque domini consensu alienato. De Usus & Habitationis jure constat porro, cessibile illud non esse *per L. 11. ff. h. tit.* quia itidem personali jure venit. Hujus tamen, non illius commoditatem locare & cedere possumus, *§. Sed si. 5. f. & L. 13. C. de Usufr.* cujus ratio consistit in diversitate personarum, quia non omnibus idem utendi modus, eademque temperantia & necessitas, *Olea d. Tr. tit. 3. qv. 1. num. 16.*

Huc quoque referuntur Usus & Habitationio. §. XV. Agendum porro est de Servitutibus prædiorum, ubi generaliter notandum, nullam servitutem si personæ debeatur, & non rei, transire ad heredes, nec cedendo transferri in alium, habent se enim hoc casu per modum privilegiorum personalium, quorum quandoque commoditas, jus autem nunquam

Jus Pascui in alieno compentens cedi nequit.

quam redimi potest. Ponamus exemplum in jure Pascui, quod in alienc solo competit, cui alienationem merito denegamus cum Alpha. de Olea T. 3. q. 1. num. 17. seq. durior enim tali casu servitus redderetur, si forte cessionarius pluribus pecoribus instructus esset, ut suffecturum non amplius sit pascuum cessionarii & debitoris pecoribus. Imo nec variare poterit pascui usum servitutis dominus, Carpzov. P. 2. decis. 106. Hoc autem expeditum est, si personæ data sit hæc servitus; secus si ratione prædii competat, ubi cum prædio, cui adhæret, vendi bene poterit, dum contra primam conventionem hoc modo nihil committitur; a prædio tamen separari non debet, quia intuitu ejus restrictive competit. Olea d. tit. 3. qv. 1. num. 21. seq. est enim qualitas prædio inhærens, quæ invito constituyente separari nequit. Contrarius nobis aliqua parte videtur Sande, dum actionem ex promissa servitute competentem, ad constituendam illam cedi posse permittit ei, qui fundum vel habet vel sperat, d. tr. cap. 5. num. 32. ex ea ratione, quod actio personalis ex obligatione competat. Sed nisi hoc ad eum casum restringas, quo quis possidet vel sperat eum fundum, cujus intuitu servitus erat promissa, patrocinium a ratione allegata non habebit, quia argumentum a contractu ad cessionem, eo saltem casu tenet, quando nec ratio in contrarium nec exceptio doceri possit; nullum enim est dubium, quin eodem modo, quo in ipsa servitute, cessi debitoris conditio reddatur gravior, quoniam qui habet actionem ad rempetendam, ipsam rem habere videtur. L. 15. ff. de R. J.

§. XVI. Pergimus ad causas hereditarias, ubi primo loco hereditatis aditio in dubium vocatur ratione cessionis: Affirmantes in eo rationem collocant, quod hereditas adita redimi possit per L. 1. & 7. ff. de Hered. vend. quibus quando opponitur, quod hereditas nondum adita in bonis non computetur, arg. L. 42. ff. de A. R. D. facilem se invenisse putant responsionem, ut cessionem ipsam pro tacita aditione habeant. Roland. a Valle Vol. 1. conf. II. n. 26. Sed veriozem puto negativam, quia in facto consistit hereditatis aditio, Tiraquell.

d. §. 26.

Hereditatis aditio est inseparabilis a personi.

d. §. 26. Gl. 1. num. 49. Menoch. *consil.* 101. num. 19. *seqq.* Noalis de *Transmiss.* cap. 8. num. 1. & 146. Quod extra dubium est in herede extraneo, qui jus adeundi non transmittit, L. 3. §. 7. ff. de *Bon. Possess.* heres suus vero ipso quidem jure heres est, declarare tamen debet voluntatem, ut de ea certo constet. Neque etiam ita abdicare hereditatem quis potest, ut redemptor pro herede testamentario seu instituto habeatur, & ipse conveniatur a creditoribus per L. 2. C. de *hered. vend.* jus enim adeundi est inseparabile a persona arg. L. 59. §. 1. ff. de *jure dot.* Menoch. *consil.* 101. n. 19. *seq.* inde etiam inutilis erit aditionis redemptio & cessio, quæ non nisi heredi competit, cui delata est hereditas. L. 21. §. 2. L. 70. ff. de *Acquir. hered.* L. 8. & 9. C. *eod.* Tiraquell. §. 26. Gl. 1. n. 49. Lenz. c. 20. m. 1. n. 10. Dn. Brunnem. de *Cess.* cap. 4. n. 54. *seqq.* Ex eadem ratione jus Bonorum Possessionem petendi redimi & cedi nequit, quia certæ personæ ex lege competit & pro personali reputatur, quod inde etiam patet, quia ad heredes non transmittitur. L. 3. §. 7. ff. de *bon. Possess.* Tiraquell. d. l. num. 47. Brunnem. d. l. cap. 4. n. 55.

Jus Bonorum Possessionis petendi.

Fideicommissum universale quatenus cedi possit vel non?

§. XVII. Succedunt Fideicommissa universalia, quæ, si fuerint agnita & restituta, extra controversiam venditio & cessio erit licita: quod enim de tota hereditate affirmatur, locum etiam habebit in fideicommissio universalis. *tot. tit. ff. de hered. vend. Pe-regr. de Fideicom. art. 31. n. 34.* Controvertitur hic maxime de jure fideicommissum petendi, cui cessionem largiuntur non pauci DD. pro parte allegati apud Lauterb. *Comp. Jur. tit. de hered. vend. add. Olea d. tit. 3. qu. 8. num. 11. seqq.* & moventur plerumque sequentibus rationibus: (1.) quod hoc jus ad heredes sit transmissibile: (2.) L. f. C. de *hered. vend.* scil. quod cessio regulariter valeat, nisi specialis inveniatur exceptio: & denique (3.) L. 65. §. f. ff. ad *SCrum Trebell.* ubi de fideicommissio, jussu fideicommissarii restituito agitur. Sed. Resp. regula transmissibilitatis tam generalis non est, ut exceptionem plane non admittat, sed potius est svasoria, quod etiam superius fuit monitum. Contra regulam secundam militant rationes mox adducenda. Quod autem

ha-

habetur *all. L. 65. §. f.* poterit restingi ad fideicommissum *articulare*, quod patet ex verb. *singulares &c.* Rationes negantium, quas videbis apud Dn. Brunnem. *d. cap. 4. n. 46.* in eo potissimum consistunt, quod restitutio non alio modo alii personæ, quam cui testator voluit, fieri possit, *L. Si mulier 29. §. ex affe l. ff. de Jur. dot.* Deinde quod actiones passivæ, quales in fideicommissis universali habentur, cessibiles non sint. (quo de infra.) Ex iisdem fundamentis etiam cessio aditionis hereditatis denegata fuit *§. preced.* His rationibus pro & contra disputatis mediam incedere viam post Lenz. *c. 20. m. 1. n. 1.* conatus est Dn. Brunnem. *loc. cit. n. 49.* ita concludendo: Cessionem fideicommissi valere quidem inter cedentem & cessionarium, hunc autem compellere non posse fiduciarium vi cessionis, ut sibi restituat hereditatem, sed fideicommissarium agere debere contra heredem gravatum, ut sibi restituat, quod restitutum deinde præstare debeat cessionario. Sed quis non videt itidem effectum cessionis negari? quod enim post restitutionem valeat cessio, modo dictum est.

§. XVIII. De Conditionali Fideicommissis constat, quod ante conditionem non acquiratur, nam si fideicommissarius ante diem vel conditionem existentem decesserit, nihil transmittit. *Fidei- L. un. §. si autem 7. C. de caduc. toll.* Itaque hoc jus, quod spe dubia pendet, cedere non poterit, quia incertum est, an capax ejus fieri quis possit, Lenz. *C. 20. m. 1. n. 5. & 6. Tondutus Resolut. Vol. 2. c. 139. num. 14.* De Fideicommissis familiæ relictis adhuc minus dubium est, quia constituuntur ad conservandum familiæ splendorem. Quousque ergo familia durat, ab extraneo per cessionem acquiri & possideri nequeunt. *L. 69. §. pen. de Legat. 11.* Alienans autem jure suo cadit, & rem istam fideicommissariam proximus in familia vindicat. *L. 77. §. 27. de Legat. 11.* Knipschild. *de Fideic. Familiar. Illustr. Cap. 11. num. 85. seq.* Brunnem. *d. C. 4. num. 53.*

§. XIX. Aggredimur nunc Hypothecarum & Cautio-
materia, pulchram equidem & utilem, sed valde intricatam.

gium præ-
lationis
non est
cessibile.

Duæ autem inde quæstiones nascuntur; una de hypotheca ipsa, ceu reali jure, altera de privilegio personali, quod hypotheca quandoque solet esse annexum, quandoque sine illa competit. De illa nullum est dubium, quin iisdem conditionibus, quibus ea constituta est, libere cedi possit, *L. 68. §. 196. de R. J.* Hoc & sequenti §. igitur primo agemus de privilegio illo personali, quod prælationis vocant, & uxori competit, *L. xx. §. 1. C. de Re uxor. act. §. 29. J. de Act. L. un. C. de privil. dot. L. 12. C. qui potior in pign.* Extant de hac quæstione fere tot opinioniones singulares, quot de illa scripserunt Dd. adeo, ut non recte perpendi possit, quæ sit communis opinio, fatente Negufant. *de Pign. membr. 4. p. 2. n. 107.* Collegit eas magno studio Franzk. *L. 1. resolut. 14.* ut ita spicas post messem legere non conducat. Breviter ita statuendum putamus, privilegium hoc prælationis cessibile plane non esse, *Tiraquell. de Retr. §. 26. Gl. 1. n. 81. Barbos. de Solut. matr. T. 2. L. 41. n. 62. Rodriqu. de concurs. cred. P. 1. art. 1. n. 68. seqq.* quia personale est, & non actioni, sed personæ conceditur. *Sichart. ad L. assiduis C. qui pot. in pign. n. 25. Lenz. c. 27. m. 5. n. 17. Carpz. de jur. foem. dec. ad. 1. posit. 5. Dn. Brunnem. ad L. 6. ff. de hered. vend. n. 3. Mynsing. Cent. 3. obs. 3.* Quod ulterius inde roboratur, quia jus prælationis ad heredes nullos transmittitur. *Nov. 91. pr.* Filiis quidem *d. Nov.* etiam datur hoc privilegium, sed non tanquam heredibus.

Examina-
tur hæc
quæstio
ulterius.

§. XX. Hisce terminis generalibus, si quis acquiescere velit, cæteras difficultates non parum evitabit: operæ tamen erit pretium, altius in hanc rem inquirere. Distingvunt Dd. inter actionem directam & utilem: huic, quam proprio nomine movet cessionarius, omnino denegant privilegium, utpote quod personalissimum reputant; illi vero concedunt, quando nimirum cedentis nomine actionem movet in rem suam constitutus procurator. *Lenz. cap. 27. m. 5. Franzk. lib. 1. resolut. 14. Mynsinger. Cent. 30. observ. 3.* Sed sicut hic palmaria quæstio est, an per cessionem quis fieri possit dominus privilegii, quod omnes uno ore negant; ita supervacaneum judico, de procuratore prolixè disputare,

tare, num jura privilegii ipsius domini nomine persequi, & post evictam causam commodum sibi applicare possit, quod nemo unquam negavit. Sed tali casu non agitur ex jure cesso. Quid autem illi velint, qui intercessionem in utilitatem cedentis & cessionarii distinguunt, quod facit Menoch. & alii a Lenzio *cap. 20. m. 5. n. 8.* & Franzk. *d. l. n. 33.* allegati, vix satis alicui constare potest. Quomodo quæso post plenariam alicujus rei abdicationem utilitas quædam penes cedentem remanere poterit? Illa autem jurium alienatio, quæ plenum dominium alienantis, in stipulantem non transfert, cessionis nomine prorsus est indigna. Ratione commodi, quod ex privilegio prælationis sperabat mulier, eum fortassis, intuitu cessionarii, excipere poteris casum, quando mulier boni nominis evictionem promisit, de quo Dn. Præses *Cautel. Contr. Sect. 2. cap. 4. §. 40.*

§. XXI. Devenimus ad pupillum, cui propter administra- *Hypotheca*
tionem tutoris datur hypotheca tacita in bonis ejus: *L. 20. C. de ea tacita*
administ. tut. Ratione illius autem, qui pro tutore gesit, habet & privile-
gium personale, *L. 23. L. 19. §. 1. ff. de reb. autor. jud. vend.* Neutrum horum cedi posse patet non solum ex *alleg. L. 19.* sed & *sonale pu-*
ex *L. 42. ff. de Administrat. tut.* nam personale est utrumque pri-
vilegium, quod ad heredes & successores non transit, *dd. L. L. bonis tu-*
nec succurritur causæ, sed personæ: & inde intentio legis clara
est, quod præter pupillum nemo dignus & capax privilegii habe-
ri possit. Huc facit regula non transmissibilium. *add. Carpz. P. 2.*
C. 24. def. 12. f. Quamvis enim hypotheca ratione nominis vel
alterius rei competens, regulariter cedi possit, Franzk. *lib. 1. re-*
sol. 14. n. 2. seqq. Dn. Brunnem. *ad L. 6. ff. de hered. vend. n. 2.*
Myñsing. cent. 3. obs. 3. fallit tamen illud hoc casu, ubi hypotheca
non rei, sed personæ intuitu competit.

§. XXII. Ulterius quæritur, an Actio Hypothecaria sine ob- *Hypotheca*
ligatione personali cedi possit? Negat hoc *Glossa in L. f. verb. pa-*
teat C. de hered. vend. Tiraquell. *d. §. 26. Gl. 1. num. 74.* atque alii, *ca sine ob-*
quos vide cum rationibus adductis apud Lenz. *C. 14. m. 2. n. 15.* *ligatione*
Istud imprimis movere videtur, quod hypotheca sit cautionis *personali*
quomodo *cedatur?*

species, & se habeat per modum accessorii; accessorium autem sine principali esse non posse, & cautionem quoad effectum exspirare, quando causa, propter quam fuit cautum, non amplius adest, *L. 40. §. f. ff. de pignoratit. Act. L. 6. ff. quib. mod. pign. solv.* Alii indistincte affirmant, ad adductam objectionem respondendo, quod cautio hypothecaria ab una obligatione personali ad aliam transire, & ibidem iterum ut accessorium se habere possit, quorsum allegant. *L. 2. C. de Luit. pign.* ubi dicitur *personali actione submot a vinculo pignoris durare*. Unde conficiunt, quod postquam hypotheca fuit constituta, se amplius ut accessorium non habeat, sed separari possit: Exemplum deinde deducunt a pignore, quod pignori iterum dari potest, *L. 40. §. f. ff. de pignoratit. Act.* Affirmativam hanc pluribus deducit Lenz. *d. l.* Imo huic sententiæ propius accedit textus in *L. un. C. Etiam ob Chirogr. pecun. pign.* Ubi hæc verba habentur: *quamvis personali actione expertus, feceris condemnationem, tamen habes pignoris persecutionem. --- nisi ea quoque pecunia tibi a debitore reddatur vel offeratur, quæ sine pignore debetur, eam restituere propter exceptionem doli mali non cogaris*, quem textum plane prætereunt, qui stant a partibus affirmantium, qui tamen, si argumentaria pignoribus ad hypothecam licebit, plus ponderis habebit quam reliquæ leges in hanc causam allegatæ, ob id, quod pignoris nexu etiam post solutionem cum effectu persistat, contra quam Dd. statuunt alias. vid. Lenz. *de Cess. cap. 14. m. 2. num. 25.* Difficilem tamen legis adductæ solutionem non puto: quod enim dicitur, pignoris persecutionem etiam post condemnationem durare, intelligendum erit, antequam solutio fuerit facta: quod autem pignus etiam ob aliud debitum retineri queat, id est ex speciali legis concessione, & non patitur applicationem ad hypothecam, facilius enim datur retentio, quam petitio. De illo quidem constat, per actionem Sarvianam & interdictum Salvianum & quasi, ex hypotheca fieri posse pignus, invito etiam debitore, *§. 7. J. de Act. L. 1. pr. de Salv. interd.* quod ponamus licet, deinde ob aliud debitum retineri queat, non competet tamen nisi eidem creditori.

§. XXIII. Alii limitatione obstacula dirimere tentant, quod facit Dn. Brunnem. *de Cess. cap. 4. num. 64.* & admittit cessionem hypothecæ, sed non ultra quantitatem, in quam data fuit primo. Hic quidem proxime ad scopum penetrasse videtur, adhuc tamen dubium quoddam residet: Quid si enim quantitas vel plane nulla vel incerta sit in obligatione? Deinde propter beneficia excussionis, & cedendarum actionum, quibus omnibus non sine minimo damno carere deberet hoc casu cavens, si ejus bona pro alio hypothecata alienarentur. Certe si dicendum quod res est, ita statuendum videtur: Hypothecariæ cautionis cessionem sine personali obligatione regulariter non procedere, posse tamen certæ quantitatis cautionem ab ipso chirographario debitore (non etiam ab alio) nobis præstitam, pro eadem vel minori quantitate iterum in alium eousque transferri & cedi, donec primus hypothecæ nexus plane fuerit solutus. Incertæ autem quantitatis cautionem & quæ ob factum præstita est, ob aliam obligationem, quamvis itidem incertam, vel quæ factum comprehendit, ob præsentissimam inæqualitatem cedi non posse, facile quis concedet. Imprimis hic requirimus, ut cautio data sit ab ipso debitore in bonis propriis, alias oppido apparebit alterius præjudicium ob exceptionem excussionis &c. quæ in cessionario forte posset esse inanis. Eodem modo etiam accipimus Arrestum, quod cessibile proficitur Carpzov. *Tit. 25. A. 4. num. 50. seq. Brunnem. Cap. 4. num. 69. de Cess.*

§. XXIV. Ob cautionis connexitatem breviter hic etiam agemus de Obligatione fidejussoria, quam cum ipso debito principali transire, nemo hactenus dubitavit. Modo debitum principale etiam tale sit, quod cessionem alias admittat. Utrum vero obligatio fidejussoria a principali separari & cedi possit, ex iis potissimum rationibus, quæ ad §. *præd.* fuerunt adductæ, dijudicare licebit. add. *L. 16. pr. ff. de fidejuss.* Quamvis enim jura & obligationes ex contractu, ad successores quosvis sint transitoria, fieri tamen id semper debet cum annexo & conjuncto. Concurrit itidem præjudicium fidejussoris ob exceptiones

*Continua-
tio.*

*Idem in
arresto.*

*De cessione
obligationis fidejussoriae.*

nes contra creditorem competentes; quæ ipsi hoc casu vel plane adimerentur, si scilicet apud alium ad certam summam principaliter obligaretur; vel inutiles & deteriores redderentur, si alterius obligationi accedere deberet. Eo itaque modo cessionem plane fieri non posse habendum est, Tiraquell. *de Retract.* §. 26. *Gl. 1. n. 91.* Lenz. *C. 20. m. 6. n. 12.* ubi, postquam acriter contrarium defendit in hypotheca, nobiscum tamen haud difficulter consentit in fidejussore, licet fere eadem utrinque militet ratio.

Factum possessionis recuperanda an mandari possit? §. XXV. Redimus ad ultimam Juris in Re speciem, circa quam producamus factum possessionis recuperandæ quale habetur in *L. 3. §. 9. ff. de vi & vi arm.* ubi vi dejectus a possessione, illam ipsam iterum vi recuperare & violentum possessorem expellere in continenti valet. An autem alteri hoc jus delegare possit, dubium est, cum in facto consistat: quæ vero sunt facti, illa personalia sunt, quæ certæ alicui competunt personæ, nec egredi istam debent, *arg. c. f. X. de Offic. & potest. jud. deleg. §. 2. f. de Stipulat. Serv.* Tiraquell. §. 26. *Gl. 1. n. 57.* Lenz. *cap. 20. m. 4. num. 5.* Brunnem. *cap. 4. num. 42.* Inde omnino putarem, hanc facultatem dejiciendi restringendam esse ad personam dejectam cum Tiraquell. *d. l. num. 62. seqq.* Spectat præterea hoc jus ad vindictam privatam, quæ contra jus commune competere solet & strictissimæ est interpretationis, *vid. supr.* ubi de vindicta privata in specie fuit actum. Alia vero est ratio de comitibus secum ducendis: nam his non creditur jus istud, sed convocantur saltem ad id, ut assistant possessionem recuperare volenti. Potest tamen factum cedi per consequentiam, ut si in obligatione concessa sit facultas ingrediendi fundum propria autoritate. Dn. Brunnem. *de Cess. C. 4. n. 43.* Num autem ipsum Remedium recuperandæ possessionis cedi non poterit? ita videtur Rob. Lancelotto *de Attent. p. 2. c. 4. præfat. n. 581.* si lite pendente tale Remedium deberi incipiat. Extra hunc casum nihil erit obstaculo, quo minus cedantur Remedia possessoria ex *can. redintegranda C. 3. qu. 1. L. 16. §. 4. ff. de petit. hered. modo*

jus ipsum, quod cedens habet in re, cum actione spoli cedatur, Brunnem. *d. l. C. 4. n. 65.*

§. XXVI. Moribus introductum est, ut famulis ratione mercedis, des *Qied. Polus*, praelatio aliqua competat in bonis debitoris, qua praeferuntur omnibus aliis creditoribus jus potius non habentibus. *Mey. ad Jus Lub. L. 1. art. 11. n. 65.* Hoc privilegium, quoniam contra jus commune competit, & non rei sed personae conceditur, cessibile omnino non erit *arg. L. 1. pr. ff. de offic. ejus cui mandat. est J. dict. L. 68. § 196. de R. J. Tiraquell. §. 26. Gl. 1. n. 65. Lenz. cap. 19. m. 3. n. 6. § C. 20. m. 6. n. 13.* Cautela etiam pro famulis hic notanda, ne usuras stipulentur ob moram, tunc enim privilegio renunciaffe censentur *arg. L. 7. §. 2. ff. de pos. junct. L. 24. §. 2. ff. de reb. autoritat. jud. vend. Carpzov. p. 1. C. 28. def. 33. & Brunnem. ad d. L. 3. & merces reducta videtur in mutuum, quod nulla gaudebit praelatione, quia sic novatio intercessisse praesumitur & pecunia non amplius debetur ut merces, sed ut mutuum. Idem contingit si obligationem cesserint alteri. Quamvis ob simplicitatem famulorum, quando subtilitates juris ignorant, corrigendam hanc putet sententiam Brunnem. *d. tr. de Concurf. Cred. C. 5. §. 17. § ad d. L. 7.**

§. XXVII. Sequitur nunc, ut de Contractibus etiam breviter dicamus, quibus tale juris vinculum inest, ut libere ab illis recedere nemo queat. Nihil enim tam congruum fidei humanae est, quam ea, quae inter nos placuerunt, servare. *L. 1. pr. ff. de pact.* Contingit tamen saepius, ut ex aliquo legis privilegio contra consuetam contractuum naturam aliter disponatur, ac primitus inter contrahentes convenerat. Ita locatori conceditur jus expellendi conductorem ad proprios usus, *L. 3. C. Locati.* Sequitur inde, quia ob proprios usus expellere conductorem saltem licet, quod alteri jus istud cedi nequeat; nam cessat tunc ratio legis, cessare ergo quoque debet ejus dispositio. *Olea d. Tr. de Cess. Act. T. 3. qu. 2. n. 24. § qu. 8. n. 31.* Singulare tamen est, quod, si ipsa res cedatur, cessionarius indistincte conductorem expellere possit. *L. 9. C. de Locati.* quia sc. dominus rei est, conductor

Mercedes famulis cum privilegio annexo, num cedantur?

Jus expellendi conductorem, an sic cessibile?

ductor vero solum jus ad rem, indeque personam locatoris obligatam habet, adversus quam ad interesse agere poterit. *L. 24. §. 4. L. 25. §. 1. & L. 30. ff. Locati.*

Jure Societatis, quæ ex Societate competunt, in qua sicut invitus nemo manere debet, sed etiam altera parte renuente, contra ordinariam contractuum naturam, pro lubitu renunciare potest, L. 4. §. 1. ff. pro soc. §. 4. J. eod. ita surrogare alium, & jus societatis continuandæ cedere non poterit socius, per. L. 19. cum seqq. ff. d. tit. In societate namque personæ industria eligitur, §. 5. & 9. f. J. d. tit. quæ vero industriam & factum personæ requirunt, cessibilia non sunt, arg. c. f. X. de offic. & potest. jud. Olea d. l. tit. 3. qu. 5. pr. Thesaur. L. 3. qu. 28. num. 1. Neque etiam ad heredes societas transmittitur, L. 35. & 59. ff. pro socio. cujus transmissionis denegatio cessionem impedire solet; quamvis certum sit alias, actionem pro socio redimibilem esse; arg. L. f. C. de hered. vend. Lenz. cap. 15. num. 15. quia fluit ex contractu, & non tendit ad societatem continuandam, sed ad res communes dividendas & ad præstationes personales. L. 73. seq. ff. pro soc. Prætera in societate inveniuntur obligationes activæ & passivæ, quibus sibi invicem tenentur socii, passivas vero cedi non posse, dicitur infr. cap. ult. Idem quoque statuendum de jure prælationis, quod competit socio ratione rei communis, & quam pro indiviso possident socii. Olea d. l. qu. 2. num. 35. Sicut enim jus societatis nemini communicare licet, ita quoque illa, quæ societatis jure competunt, personam in societatem semel allectam non egrediuntur. Addi hic possent adhuc plura exempla non cessibilis juris, intuitu contractus competentis, qualia sunt; Mandatum, Sequestratio, & uno verbo omnes obligationes ex administratione rei alienæ venientes, atque ubi personæ qualitates primario spectantur. Postquam autem sufficientia fundamenta jam suppeditavimus, quisque facile judicabit, quid in quolibet obveniente casu sit statuendum.

Secus est in actione pro socio.